

Avem și lipsuri, avem și necazuri, avem și inertiile noastre. Deci, nu vrem să ascundem nimic din aceste realități, dar să fim percepuți corect, exact. Așa cum spuneam, românii noștri pot să ne ajute foarte mult din acest punct de vedere acolo unde noi nu reușim - și nu totdeauna reușim. Noi nu avem totdeauna mijloacele necesare ca să ne facem cunoscuți. Deci, comunitățile de români pot să-o facă, și foarte mulți fac acest lucru foarte bine, adică ajută ca lumea să ne înțeleagă mai bine, să ne perceapă mai bine.

S.C.: Românii din afara granițelor au reproșat conducerii României după '90 că întotdeauna s-a adresat celor din afara granițelor cerându-le să ajute România, dar niciodată nu au fost întrebați: "Cum ați dus-o acolo?". Știți, chiar adulți, oamenii rămân undeva niște copii, care au nevoie ca cineva să-i întrebe și despre necazurile lor. Se mai reproșează că nu s-a apelat la cunoștințele și experiența pe care aceștia au căpătat-o în alte țări. Mă gândeam, ca admiratoare a tradițiilor japoneze, la faptul că în 1868, după restaurația Meiji, japonezii au trimis 100 de samurai în toată lumea ca să aducă cunoștințe de peste tot, pentru că au realizat că sunt rămași mult în urma Europei și S.U.A. Dumneavoastră aveți mii de "samurai", români peste tot, care ar putea să vină ca sfătuitoari, să vă ajute, ca schimbarea să se producă înăuntrul țării, căci oricât de mult ar spune românii din afara granițelor că România este superbă și că totul merge bine, când se ajunge aici se vede exact despre ce este vorba. Cum vedeți această atitudine față de românii din afara granițelor?

I.I.: Aveți dreptate! Adică, și noi trebuie să cunoaștem mai bine viața comunităților de români, căci sunt situații diferite. Sunt oameni care au reușit să se integreze bine și să se prospere, să-și găsească o viață și să-și valorifice potențialul propriu, cunoștințele. S-au realizat! Sunt și oameni care o duc mai greu, care n-au reușit să se integreze. Din păcate țara-i săracă, nu poate să ofere foarte mult, așa că să venim noi în sprijinul comunităților prea mult în momentul de față nu avem posibilitate. Dar foarte mulți români pot să fie utili pentru a dezvolta relații și economice, și științifice, și culturale. Și mulți fac acest lucru cu succes. De exemplu, avem în America foarte mulți români, mulți tineri mai ales, care au plecat în ultimii ani. Bill Gates i-a și lăudat pe tinerii români, care lucrează acolo, matematicieni, electroniști, apreciindu-i ca foarte capabili. Unii din ei și-au realizat la rândul lor micro-companii și au devenit oameni de succes. Și unii din ei au reușit să ajute și unități din țară. Am cunoscut multe asemenea situații când s-au realizat punți de legătură între unele companii americane cu companii de ale noastre. Am fost la o întâlnire în primăvară la Sinaia, organizată de Academie și de Fundația Culturală Română cu români care lucrează în domeniul științei în diverse țări europene, în Statele Unite și în Australia. Asemenea legături s-au amplificat în ultimii anii în interesul ambelor părți.

S.C.: Sunteți șef de partid, sunteți la a treia candidatură...

I.I.: Nu mai sunt șef de partid. Președintele României nu are voie să fie membrul vreunui partid.

S.C.: Oricum, sunteți un om care aveți PUTERE. Ce înseamnă a avea PUTERE pentru dvs.?

I.I.: Pentru mine PUTEREA înseamnă responsabilitate, înainte de toate, altminteri PUTEREA deformează gândirea oamenilor și este unul din factorii care deseori au efecte negative asupra gândirii. Eu n-am avut această înclinație și n-am fost avid după

PUTERE. N-am văzut în PUTERE un mijloc pentru satisfacerea unor interese personale. Eu trăiesc din salariu. Dar am considerat acest mandat pe care mi l-au încredințat cetățenii ca o mare răspundere, și încă una de loc ușoară. Și mă străduiesc să răspund acestei cerințe, să răspund acestei încrederi, să răspund așteptărilor cetățenilor. C-o fac mai bine, c-o fac mai prost, mă vor judeca cetățenii țării.

S.C.: Dumneavoastră aveți o formație de intelectual. De ce ați ales partidul social-democrat și nu un partid care ar fi corespuns poate mai bine pregătirii dvs., un partid liberal, de exemplu? Care sunt motivele pentru care ați ales partidul social-democrat?

Președintele Ion Iliescu în timpul interviului cu Silvia Constantinescu.
Foto: Octavian Ciupitu / © CR.

I.I.: Gândirea mea fundamentală este de esență social-democrată. Așa cum vă spuneam, m-a atras și "modelul suedez" tocmai prin această componentă, componenta socială. Eu văd în dezvoltarea economică un mijloc pentru a face să crească nivelul de viață al tuturor. Să creem un cadru social armonios, în care să atenuăm polarizările sociale care grevează climatul social, climatul de încredere, de comunicare și de parteneriat al cetățenilor. Pentru mine democrația are o componentă mult mai profundă. Nu numai democrația reprezentativă, practica aceasta a alegerilor, când niște reprezentanți ai populației sunt trimiși în Parlament sau în alte foruri și dau socoteală după 4 ani, când li se încheie mandatul, de activitatea lor. Preocuparea mea este ca să dăm un fundament mult mai solid democrației, să dezvoltăm democrația în participativ, care înseamnă și un dialog permanent cu cei aleși, cu cei care au fost trimiși să reprezinte populația în diverse instanțe: în Parlament, forurile locale, dar în același timp cu coparticiparea cetățeanului la întreaga viață socială, atât pe plan politic cât și pe plan social. Democrația mai trebuie să însemne și un efort comun și o conjugare a intereselor pentru bunăstarea întregii societății și a fiecărui component al societății. Aceasta este esența în fond a social-democrației: armonizarea intereselor generale ale societății cu ale fiecărui individ în parte.

S.C.: Știu că sunteți obosit, orele sunt deja 22 trecute, dar totuși doresc să vă pun câteva întrebări scurte. În Suedia nimeni nu se adresează cu "dumneavoastră" unul altuia. Toată lumea se adresează cu "tu", inclusiv regelui. Cum v-ați simțit dacă cineva, un băiat tânăr, de 20 de ani sau cineva mai bătrân v-ar spune "tu"? Ați putea să concepeți o astfel de atitudine suedeză?

I.I.: Nu m-ar deranja de loc! Am și asemenea relații, inclusiv tineri cu care vorbesc per tu. Nu mă deranjează!

S.C.: Sunteți credincios?

I.I.: Oarecum. Respect mai ales credința fiecăruia.

S.C.: Ce știți despre Suedia? În afară de "modelul suedez", ce alteva știți despre Suedia?

I.I.: Am citit destul de mult despre Suedia. N-am avut

posibilitatea să-o cunosc îndeaproape. Am fost doar în tinerețe pe linie studentească, prin '69 în Suedia. Am mai fost la Göteborg anul acesta, dar altfel nu am avut prilejul să-o cunosc bine. Dar altminteri știu destul de multe despre Suedia; cunosc și istoria țării și despre această dezvoltare care a impresionat lumea, și despre virtuțile pe care suedezi le-au demonstrat ca popor creator, ca popor harnic, ordonat, organizat și cu o societate prosperă, bazată pe muncă și creație.

S.C.: Din ce alte organizații faceți parte? Mă refer la organizații, asociații oculte, de tipul francmasoneriei, sau la organizații de tip Rotary. Faceți parte dintr-o astfel de organizație?

I.I.: Nu, asemenea relații nu am! Am mai mult relații profesionale și științifice; particip la multe activități de natură academică, universitară, la dezbateri științifice. Sunt un globalist. Sunt un adept al politicilor de echilibrare a factorilor de mediu, deci un ecologist. De mulți ani de zile lucrez în acest domeniul, am și relații științifice pe această temă, am scris în acest domeniu și sunt prezent în dezbaterile științifice din acest domeniu.

S.C.: Eu v-am prezentat pe dvs. anul trecut, în 2000, în timpul campaniei electorale în CURIERUL ROMÂNESC; anul acesta, când am

prezentat noul guvern și noua conducere a României, v-am prezentat din nou, dar a fost o prezentare foarte seacă: despre ce studii aveți, ce ați publicat ș.a.m.d. Vă rog acum să-mi spuneți ce hobby-uri aveți, să-mi povestiți despre ceva ce nu ați mai spus niciodată nimănui. Ce vă place să faceți când aveți timp liber?

I.I.: Din păcate am timp liber tot mai puțin. Mi-a plăcut întotdeauna lectura și am citit și literatură beletristică, și politică, și literatură științifică, și literatură din domeniul meu, al mediului. Am lucrat în domeniul apelor și profesia m-a legat de aceste probleme ale factorilor de mediu. Mi-a plăcut și teatru și am fost un frecvent spectator al teatrului românesc, care-i un teatru de calitate...

S.C.: ...Vă place și să jucați teatru?

I.I.: Nu chiar... În tinerețe am cochetat puțin, fără rezultat. Îmi place muzica, și muzica simfonică și teatrul liric. Am multe cunoștințe și sunt în relații amicale cu oameni din domeniul artelor. Îmi place arta plastică. Și am desenat în tinerețe, dar... Am mulți prieteni artiști plastici; le-am vizitat atelierile, am fost la expozițiile lor.

S.C.: Aveți vreun vis de tinerețe pe care nu l-ați realizat și așteptați să vină momentul când s-o faceți? Ceva ce ați ținut numai pentru dvs. și n-ați spus nimănui? E momentul să-l dezvăluiți.

I.I.: Eu mă consider un om realist. Nu mi-am propus niciodată lucruri pe care să nu pot să le realizez. Nu mi-am făcut visuri care să depășească posibilitățile mele. Am fost un om cu picioarele pe pământ totdeauna și am căutat să-mi fixez niște repere care să corespundă cu preocupările mele științifice. Iar în viața politică așa ceva nu se proiectează! Am fost prins în vârtoarea vieții și mi-a plăcut să mă las antrenat în acest val. Și aceasta mi-a fost și satisfacția, pentru că trăim vremuri deosebite și rămân săpate în istoria acestei țări toate aceste evenimente, desfășurări, la care am fost părtaş.

S.C.: Vă mulțumesc foarte mult pentru interviu și apreciez deosebit cât de obosit și atât de târziu ați acceptat să stați de vorbă cu mine. Mai aveți ceva de adăugat la această discuție?